

A TÓTH ÁRPÁD NEMZETI TÁRSASKÖR

tisztelettel meghívja magyarságismereti szabadegyetemi sorozatának a negyedik tanévzáró rendezvényére, az isaszegi Jókai Mór Városi Könyvtárba (Dózsa György u. 2., emelet), ahol

2015. május 15-én, pénteken, 18.00 órakor

DR. DIÓSZEGI GYÖRGY ANTAL

művelődéstörténész, görögségkutató tart előadást

Hunyadi Mátyás királyunk halálának 525. évfordulója

alkalmából.

Rendezvényünk társ szervezője a **Görög Kultúráért Alapítvány**. Bevezeti **Agárdi Bendegúz Szpirosz**, a Magyarországi Görögök Országos Önkormányzatának általános elnökhelyettese.

Magyarságismereti szabadegyetemi sorozatunk kilencedik féléve **2015 októberében** kezdődik.

A Görög Kultúráért Alapítvány tevékenysége révén került kiadásra 2011 novemberében **Dr. Diószegi György Antal** „*Ungrovlachia a Hunyadiak koráig. Magyarok és görögök a X–XV. században*” címet viselő könyve. E 292 oldalas kötet átfogó ismereteket nyújt a magyar-görög kapcsolatrendszer művelődéstörténeti jelentőségéről.

525 esztendővel ezelőtt hunyt el Hunyadi Mátyás (1443-1490), aki magyar királyként a görög műveltség megőrzésében is kimagasló szerepet vállalt. Hunyadi Mátyás királyi udvarának könyvtára 2005-ben felkerült az UNESCO „*Világemlékezet*” listájára, mely az emberiség közös szellemi örökségét hivatott rögzíteni: a ma ismeretes kb. 650 „*Corvina*” egyharmada görög szerzőktől származik. A korabeli görög tudósok igen nagy becsben tartották a Hunyadiakat! Nikolaosz/Laonikosz Khalkokondülész XV. századi görög történetíró előkelő athéni családból származott: Misztrában 1447-ben Pléthón tanítványaként nyelvészetet és filozófiát tanult. 1480 táján írta meg az „*Apodexis historiön*” (*Történeti ábrázolás*) címet viselő 10 kötetes történeti munkáját, melyben Hunyadi Jánost és fiát, Mátyás királyt külön is kiemeli.

Hunyadi Jánosról görög eposz született! A XV. századi görög Zótikosz Paraszpondülosz a 465 soros görög hőskölteményében „*magasztaló hang*”-on írt az 1444. november 10-én zajló várnai csatában harcoló Hunyadi Jánosról: „*sárkánynak*”, „*a görögök fejedelmének*” nevezte. Vallásos fogalmakkal jellemezte: Nagy Sándor és Nagy Konstantin mellett a „*harmadik a fölötté csodálatra méltó János, a fejedelem*”, aki „*a kereszténység és a görögség védője*” volt, aki azért harcolt Várnánál, hogy „*a görögök nemzetségét egészen megszabadítsa*” a törököktől.

Hunyadi Mátyás a reneszánsz legkiemelkedőbb királya volt, aki számos korabeli görög tudóssal kapcsolatban állt! Baán István „*A XIV-XVI. századi magyar történelem*

bizánci és kora újkori görög nyelvű forrása” (Bp., 2013. 296. o.) címet viselő könyvében ezt rögzítette: Bésszarion nikaiai metropolita volt a firenzei zsinaton a görög „*uniós párt vezető alakja*”; és utóbb, „*1460-61-ben járt Németországban III. Frigyes császárnál, hogy közvetítsen közte és Mátyás között*”. Bésszarion a „*törökellenes kereszties hadjárat állandó szószólója volt*”: e célból 1455-ben és 1471-ben „*is a várományosa volt a pápai trónnak*”. E görög tudós pap vélhetően a Magyar Szent Korona visszaadása érdekében képviselte a magyar király érdekeit. Hunyadi Mátyás alapította meg az „*Academia Istropolitana*” nevezetű egyetemet Pozsonyban (1467-1490 között működött).

Hunyadi János édesapja Buthi Vajk volt. Bodony (Vidin) városa és környéke a X-XIV. századi magyar Bod/Both/Bud/But-nemzettség központi területe lehetett: innen eredhetett e település magyar neve. Ez Magyarpásztorföld (Ungrovlachia) térségének magyar-görög kapcsolatrendszerével összefüggésben külön is kutatandó kérdéskör. Itt fontos rögzíteni, hogy a székely Örlóc-nem egyik ága a Bod nevet viselte. Ez utóbbi adaléknak azért kimagasló a jelentősége, mert egészen a XIX. század közepéig Székely megye létezett Havasalföldön, ahol a székely Örlóc-nem a középkor évszázadaiban meghatározó határvédelmi szerepet töltött be: a Kárpátokon túli magyar gyepűvidék őrzői voltak.

2015-ben ünnepeljük a **Mátyás-templom 1000 esztendő**s mivoltát: a hagyományörző emlékezet jegyében emlékérem is született. A Hunyadiak címerállata, az aranygyűrűt a csőrében tartó holló is látható a Mátyás-templom tetején. Egy másik madárábrázolás is ékeskedik itt: egy igen szép kerecsensólyom is látható a Mátyás-templom tetején.

Az évezredekén átívelő magyar-görög nemzetbarátság jegyében indokolt utalni arra, hogy ezen **Koronázó Főtemplom (Mátyás-templom, a hivatalos nevén Budavári Nagyboldogasszony-templom)** ismét történelmi esemény színhelye lett 2011. december 17-én: **Arszeniosz Kardamakisz, Magyarország és Közép-Európa exarchája ünnepélyes beiktatására** került itt sor.

Dr. Diószegi György Antal

Előadónk 2014. márciusában már volt a vendégünk, szeretettel köszöntjük ismét szabadegyetemünk katedráján!